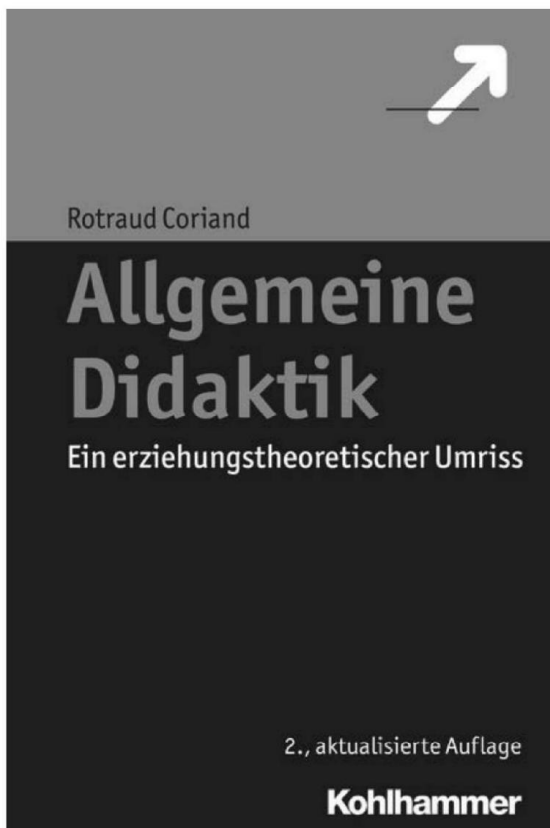

PRIKAZ
Rotraud Coriand,
ALLGEMEINE PÄDAGOGIK.

Ein erziehungstheoretischer Umriss.

Stuttgart: Kohlhammer, 2017.
(Rotraud Coriand, Opća didaktika.
Odgojno-teorijski obris. Stuttgart:
Kohlhammer, 2017).

Prof. dr. sc. Rotraud Coriand, autorica knjige Opća didaktika, profesorica je i znanstvenica na Sveučilištu u Duisburgu. Predaje odgojnu znanost i Opću didaktiku.

Za razliku od drugih (općih) didaktika autorica ovu razmatra iz pedagojske perspektive. Otuda podnaslov knjige: Odgojno-teorijski obris. To je važno naglasiti zbog toga što su takvi pokušaji u suvremenoj pedagogiji i didaktici uglavnom nepoznati. Jedini pokušaj u tom smjeru, u 20. stoljeću, predstavljala je Didaktika kao teorija obrazovanja u okviru kritičko-konstruktivne znanosti o odgoju autora Wolfganga Klafkija.

Međutim, Opća didaktika koju predstavlja mo uistinu skicira odgojno-teorijski obris didaktike kao "jezgre" odgojne znanosti, što je temeljni razlog za predstavljanje sadržajne strukture ove knjige hrvatskim čitateljima.

Knjiga ima 167 stranica zajedno s literaturom, kao i registar pojmova i imena.

U uvodnim napomenama Rotraud Coriand navodi razloge za pisanje ove knjige (prateći materijal) za kolegij Didaktika za studente nastavnčkih studija. Teorijska osnova njenog odgojno-teorijskog obrisa didaktike predstavlja teorija odgojne nastave Johanna Friedricha Herbart (utemeljitelja pedagogije kao znanstvene i akademske discipline), kao i njegovih učenika Karla Stoya i Otta Wilolmanna.

Knjiga je podijeljena u šest poglavlja:

I: Uvod u opću didaktiku. Predmet je opće didaktike povezanost između poučavanja i učenja. Autorica u Uvodu daje sažet povijesni pregled opće didaktike u Njemačkoj i Austriji.

II: Odgoj – nastava - opća didaktika. Svoj koncept opće didaktike utemeljuje na odnosu odgoj – nastava - didaktika iz teorijske i praktično-pedagoške perspektive. Središnji su pojmovi njenog shvaćanja odgoja bi-subjektivnost, odrasli (odgajatelj), odrastajući (odgajnik) i tzv. „treći faktor“ (isječak iz kulturnog dobra koji se posreduje odrastajućima). Temeljna pitanja didaktike jesu: izbor sadržaja, nastavne faze i njihove funkcije, vrste i način posredovanja. Rotraud Coriand posebno kritički, iz odgojno-teorijske perspektive, analizira pojam preduvjeta nastave tzv. *Classroom Management*. Smatra da je upravljanje (Regierung) prema Herbartu i Herbartov pojam pedagoški takt izvorni domaći pedagojski pojam, a ne *Classroom Management* koji kao pojam dolazi iz ekonomije.

III. Razine didaktičke teorije. Prema Erichu Wenigeru postoje tri stupnja izgradnje pedagoških (didaktičkih) teorija. Teorija **prvog** stupnja obuhvaća neizrecive prethodne stavove (pounutrene predodžbe) praktičara spram odgoja, odnosno usmjerenost praktičara na predmet i zadaću njego-

ve djelatnosti. Apriori svjetonazorski i etički temelj su teoretiziranja i djelovanja praktičara. Ove teorije praktičar nije niti svjestan niti je može artikulirati.

Teorija **drugog** stupnja odnosi se na praktična znanja praktičara ili „teoriju praktičara“. Teorija drugog stupnja obuhvaća znanja praktičara stečena životnim iskustavima i iskustavima u radu različitih odgojnih institucija (ova znanja izražavaju se, primjerice, u životnim pravilima, natuknicama, poslovicama).

Teorija **trećeg** stupnja ili „teorija teoretičar - znanstvena teorija - ima za predmet razjašnjenje općeg odnosa između teorije i prakse. Njena je zadaća istražiti odnos između teorije praktičara (teorija drugog stupnja) i temeljnih stavova i držanja odgajatelja (teorija prvog stupnja). Osim analitičke funkcije teorija trećeg stupnja ima i praktičnu funkciju, to jest ona treba pridonijeti poboljšanju same prakse.

IV: Nastavni koncepti kao teorije drugog stupnja. Rotraud Coriand kao primjere nastavnih koncepata navodi i opisuje „Jena –plan“ i „Blended Learning“ (koncept razvijen na Sveučilištu u Duisburgu).

V: Didaktički modeli kao teorije trećeg stupnja. U ovom poglavlju autorica predstavlja model logičke didaktike koji je utemeljio Herbart, zatim kibernetičko-informacijsku didaktiku prema Felixu von Cubeu kao opći didaktički model empirijskog usmjerenja i pritom navodi kako je autor odustao od svog stajališta. Kao odabrani model pragmatičke didaktike ona predstavlja didaktiku u okvirima kritičko-konstruktivne odgojne znanosti Wolfganga Klafkija.

I na kraju ovoga poglavlja Rotraud Coriand kritički analizira konstruktivističke pristupe didaktici.

VI: Didaktički principi. U ovom poglavlju autorica egzemplarno predstavlja među didaktičkim principima didaktičko diferenciranje kao nastavno-metodički mogući pristup i razmatra ga u kontekstu obrazovnih standarda.

U Zaključku, na kraju knjige, Coriand razmatra problem odnosa teorije i prakse u pedagogiji, odnosno didaktici, posebno u kontekstu izobrazbe budućih nastavnika i stjecanja njihovih profesionalnih kompetencija za nastavu. Pritom posebno naglašava važnost Herbartovog pojma pedagoškog takta.

Knjiga Opća didaktika, Odgojno-teorijski obris jako je dobro obrazložen i argumentiran odgojno-teorijski pristup općoj didaktici. Knjiga koju predstavljamo prva je Opća didaktika iz pedagogijske perspektive u 21. stoljeću. To je dovoljan razlog da se knjiga iščitava, nakon što se (nadamo se) prevede na hrvatski jezik. Čitatelji – posebno studenti filozofskih i učiteljskih fakulteta, znanstvenici pedagozi, metodičari različitih usmjerenja, profesionalni nastavnici svih stupnjeva obrazovanja - pozvani su, kako piše na koricama knjige, da kritički provjeravaju sustavnu pedagoško-didaktičku misao predstavljenu u ovoj knjizi s obzirom na vlastito didaktičko mišljenje i refleksiju vlastite nastavne prakse.

Dr. sc. Marko Palekčić,
umirovljeni redoviti profesor u
trajnom zvanju, Filozofski fakultet
Sveučilište u Zagrebu